

gaar i samme Retning som det foreliggende lille Lovforslag. Der er sikkert adskillige andre Omraader end det, som dette Lovforslag berører, hvor man med nok saa stor Iver skulde søge en Ændring tilvejebragt, saaledes i Loven af 25. Juni 1875 angaaende Kvinders Adgang til at erhverve akademisk Borgerret ved Københavns Universitet, en Lov, som maaske burde være en af de første, man søgte ændret, naar man arbejder hen til at aabne Kvinder Adgang til offentlig Virksomhed i Statens Tjeneste. Det skal jeg dog ikke komme ind paa, da det ikke foreligger, men jeg kunde ønske at henvende Kultusministerens Opmærksomhed paa denne gamle Lov, som synes os at være meget lidet tidssvarende. Der vil nok senere blive Lejlighed til at komme ind derpaa, om ikke paa anden Maade saa ved privat Lovforslag.

Som sagt, jeg haaber ikke, at der skal lægges Hindringer i Vejen for dette Lovforslag. Det er jo dog en Tankegang, en Erkendelse, der i de senere Aar mere og mere er bleven gjort gældende og erklæret for rigtig, at der bør aabnes Kvinden Adgang til i forskellige Retninger at udfolde og frugtbar gøre de Evner og Kræfter, hun er i Besiddelse af. Men medens man saaledes har denne Bestræbelse, ere dermed Hindringerne ikke ryddede af Vejen. Det beror jo i meget høj Grad paa Administrationen, om Kvinderne i nogen betydelig Grad faa Gavn af Ændringer i Lovgivningen paa dette Omraade. Der er jo mange Mænd, som endnu — det er ikke længe siden, vi hørte Udtalelser i den Retning her oven over os — ikke have Forstaaelsen af, at Kvinden har synderlig andre Opgaver end dem, hun har haft hidtil, den f. Eks. at være saadan nogenlunde Manden til Tjeneste, koge hans Grød, bage hans Brød og i det hele taget være Hjemmets Pryd og Fryd o. s. v., altsammen noget, som er saare godt, men ikke er tilstrækkeligt for den Kvinde, der ikke har knyttet sit Liv til en Mandsperson for at leve. Men det er, som sagt, saadanne Betragtninger, der gøre sig gældende, og der er en vis Modstand mod at lade Kvinder komme til at øve offentlig Virksomhed. Det ligger ogsaa noget deri, at vi sikkert ikke endnu have lært at forstaa og vurdere Kvindernes Evner, deres Dygtighed, Flid og Udholdenhed til det, som de faa med at gøre. Det ligger jo ganske naturligt for mig at udtale mig herom, da jeg i en Række Aar har haft med begge Køn at gøre,

og har haft saa rig Lejlighed til at anstille Betragtninger over, om Kvinder eller Mænd, Drengene eller Piger ere de mest begavede, de bedst udrustede af Naturen, de mest energiske, de, der bedst øve deres Gerning i det, de blive satte til. Jeg ser, der er adskillige, der have faaet Lejlighed til i Dag at smile lidt — det er længe siden, jeg har set det, og det er for saa vidt fornøjeligt, at der dog er blevet lidt Liv i denne Kred, men der er egentlig slet ikke noget at le af her, det er noget saa naturligt, der er ingen, uden han da gaar blind igennem Verden, der ikke faar Lejlighed til at anstille saadanne Undersøgelser og Overvejelser, og allermindst en Lærer i hans Virksomhed. Jeg har anstillet Sammenligninger og fundet, at Pigerne ikke staa tilbage i Aandsevner og heller ikke i Flid og Udholdenhed for Drengene, tværtimod, dersom jeg skulde dømme, vilde Dommen falde ud til Fordel for Kvinderne. Men ikke desto mindre er man tilbøjelig til fra vor Side at gøre gældende: Kvinderne mangle Evne, de mangle Udholdenhed, og de mangle Kræfter til at udføre de samme Virksomheder paa forskellige Omraader, som Manden udfører. Det, tror jeg, er en Fejltagelse.

Jeg har jo ikke saa megen Kendskab til voksne Mænd og Kvinders Arbejde, som jeg har til Børns, men det skulde være i høj Grad forunderligt, om de Forhold, som gælde for Børnene, skulde forandres i saa mærkelig Grad, naar de vokse til, saaledes at det, de særlig ere anlagte for, og de Evner, de have i Barndoms- og Ungdomsaarene, skulde mistes senere hen. Det tror jeg ikke paa. Man er altfor tilbøjelig til, naar Kvinder komme ind i forskellige Virksomheder, som de ikke have været inde i før, og de saa i disse Virksomheder blive sammenlignede med Mændene, at anlægge en for stor Maalestok paa dem og at kritisere deres Arbejde strængere end Mandens. Det er vist saaledes, at den samme Tankegang gør sig gældende i Administrationen, og det bevirker, at Kvindernes Fremgang i slige Virksomheder er for ringe. Jeg er ganske overbevist om — og ogsaa i saa Henseende have mange Erfaringer lært mig en Del —, at blandt de mandlige Embedsmænd rundt omkring i Landet er der virkelig en hel Del, der ikke er udrustet anderledes hverken i den ene eller anden Retning end, at de meget godt kunde erstattes af Kvinder, som vilde udfylde denne Plads fuldt saa godt som Mandspersonerne. Men det tager man ikke i Betragtning i nær